

Juryens begrunnelse ES-prisen 2020

1.plass Eilert Sundt

- Førsteplass i Eilert Sundt-prisen går til: Anja Furholt, Aminat Bashaeva, Marija Ristic og Marita Nilsen
- Veileders navn: Jonas Rosenvold
- Tittel på oppgaven: Same sex parents
- Skole: Kristiansand katedralskole Gimle
- Klasse: 2/3SOSD Sosiologi og sosialantropologi

Oppgaven utforsker holdninger til likekjønnede ekteskap og holdninger til likekjønnet foreldreskap. Videre diskuterer kandidatene hva årsakene til kritiske holdninger rettet mot likekjønnede ekteskap og foreldreskap kan være. De diskuterer religion, kjønn og alder som variabler. Videre gjør kandidatene rede for fire hypoteser/forforståelse. Juryen vurderer oppgavens tema som svært relevant og forskningsspørsmålene velformulerte, spissede og mulig å utforske. Oppgaven har også en teoridel hvor det redegjøres for relevant statistikk og forskning på feltet, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Metodevalg fremstår også som relevant med henblikk på problemstilling og forskningsspørsmål. Her har kandidatene utformet en kvantitativ spørreundersøkelse med 9 spørsmål. Spørsmålene som er stilt i surveyene er gir et meget godt utgangspunkt for videre analyse. Juryen vil også fremheve diskusjonen omkring representativitet og feilkilder i metodedelene. Her påpekes det også feilkilde og skjevhet i materialet på grunn av måten undersøkelsen er delt på. Dette fører til at man har fått en selektert gruppe der mange medlemmer kan ha omtrent sammenfallende syn på en del av spørsmålene. En undersøkelse med 881 respondenter er, med tanke på denne oppgavens omfang, et meget godt utgangspunkt for å gjøre en kvantitativ analyse.

Analysedelen av oppgaven er svært god og balansert. Det redegjøres for funn på en nyansert måte. Diagrammer er presentert på en pedagogisk måte og også i denne delen diskuteres mulig feilkilder. Kandidatene diskuterer også egne hypoteser og vurderer gyldigheten av disse opp mot funn undersøkelsen.

Språklig fremstår dette som en svært velskrevet oppgave. Oppgaven er skrevet på engelsk med presise formuleringer. Strukturen i oppgaven er lett og følge og logisk bygd opp.

Juryen mener at denne oppgaven skiller seg klart ut som en tydelig vinner. Forfatterne har gjennomført et kreativt prosjekt med tydelige referanser til forskning. Videre har de samlet inn et materiale med et stort antall respondenter som de foretar en svært god analyse av. De viser stor grad av selvstendighet og vurderingsevne både med henblikk på metodevalg og i fortolkningen av funnene.

2. plass Eilert Sundt

- Andreklassen i Eilert Sundt-prisen går til: Angelica Hausken, Aleksander Brochmann og Aria Omar
- Veileders navn: Jonas Rosenvold
- Tittel på oppgaven: Ungdommers holdning til cannabis
- Skole: Kristiansand katedralskole Gimle
- Klasse: 2/3SOSD Sosiologi og sosialantropologi

Andreklassen i Eilert Sundt-prisen 2020, går til oppgaven Ungdommers holdning til cannabis, skrevet av Angelica Hausken, Aleksander Brochmann og Aria Omar ved KKG. Oppgaven er veiledet av Jonas Rosenvold.

Opgavens problemstilling er som tittelen på oppgaven, «Hva er ungdommers holdning til cannabis?». I tillegg er det inkludert to hypoteser i oppgaven, som antar at i) de som selv anvender cannabis er mer positive til legalisering, og ii) det er forskjell i holdninger mellom jenter og gutter.

I oppgaven anvendes et kvantitativt surveydesign, distribuert til elever ved KKG. Surveyen inneholdt flere spørsmål som tar sikte på å få kunnskap om elevers bruk og holdning til cannabis. Til sammen genererte dette 494 svar.

Juryen finner at dette er en oppgave med mange gode kvaliteter. Styrken er at forskningsprosessen er tydelig og ryddig beskrevet. Det er god struktur og forfatterne trekker litteraturen inn i drøftingen. Datamaterialet er presentert på en ryddig måte, og det gis en god vurdering av de potensielle feilkilder som finnes i materialet. Oppgaven har få, men klare hypoteser; og forskningen deres gir svar på det de lurer på (noe som ikke alltid er tilfelle i forskningslitteraturen).

Forfatterne finner at i) ikke overraskende er de som har selv forsøkt cannabis mer tilbøyelige til å også være for legalisering. Og ii) det er forholdsvis store kjønnsforskjeller.

I oppgaven teoretiserer de om egen erfaring og holdning til cannabis. Forfatterne trekker frem at det er sannsynlig at de dersom man har en positiv opplevelse med rusmiddelet, så vil man være mer tilbøyelig til å være positiv til legalisering. Samtidig peker de på at dette ikke gjelder for alle. Noen som selv har prøvd cannabis ønsker også ikke å legalisere; og noen som ikke har prøvd er også positive til legalisering.

At kvinner er mindre positive til legalisering enn menn, knyttes til andre studier som bekrefter dette. Et spørsmål som blir stående, er hvorfor dette er tilfellet.

Noe som ble diskutert blant juryen er at selv om flere av de teoriene som diskuteres i oppgaven er gode, kunne det blitt trukket inn mer. Det er flere faktorer som kan være medvirkende til at individer er imot legalisering – og ikke bare om man har positive eller negative erfaringer selv. Faktorer som sosial bakgrunn og religion er eksempler to noe som kunne blitt dratt inn. En annen ting som kan påpekes er at kjønnsforskjellene både i bruk og holdning til cannabis kunne blitt utfordret videre.

Likevel, tross få spørsmål og få hypoteser gir undersøkelsen som er gjort et grunnlag til å si nettopp noe om hvordan ungdom i dag forholder seg til cannabis. Og dette er et viktig bidrag til kunnskapsproduksjonen.

Dette som styrker oppgaven, er dens klare struktur og at de gjennomfører det de sier de skal. Ikke minst gjør de det som god samfunnsvitenskap skal gjøre: selv om noe er tatt for gitt, så er det ikke sikkert at det stemmer. En av samfunnsvitenskapens roller er at selvsagte antakelser må testes - selv om vi bare ender opp med å bekrefte dem. Vitenskap skal gi oss kunnskap, og det gjøres nettopp ved å stille spørsmål til våre antakelser. Noen ganger stemmer de, andre ganger ikke. I tilfelle som holdninger og bruk av cannabis, i en epoke der vi ser en endring i ruspolitikken, er dette også noe som kan endre seg. Våre antakelser må derfor testes.

3. plass Eilert Sundt

- Tredjeplass i Eilert Sundt-prisen går til: Adele Paulsen, Agnes Solstad og Ingeborg Johannessen
- Veileders navn: Vibeke Lauritsen
- Tittel på oppgaven: Forskjeller og fordommer i leiemarkedet
- Skole: Kristiansand katedralskole Gimle
- Klasse: 1STI

Tredjeplassen i Eilert Sundt-prisen 2020 går til oppgaven, Forskjeller og fordommer i leiemarkedet, skrevet av Adele Paulsen, Agnes Solstad og Ingeborg Johannessen ved 1STI, KKG. Prosjektet har blitt veiledet av Vibeke Lauritsen.

I denne oppgaven tematiserer og undersøker forfatterne hvorvidt de finner forskjeller eller fordommer i diskriminering i boligleiemarkedet i Agder.

Opgavens hovedproblemstilling er: «Møter mennesker med innvandrerbakgrunn eller multietnolekt fordommer eller komplikasjoner i leiemarkedet? Er det en tendens til forskjellsbehandling?» I tillegg presenterer de fire hypoteser som skal gi svar på ulike sider ved fordommer i utleiemarkedet i Agder.

Måten forfatterne løser problemstillingen på, er utforme og gjennomføre studien ved hjelp av to forskningsmetoder. Det første er et eksperiment. Ved å ringe rundt til utleiery som enten «Ingrid» og «Zahra», den førstnevnte med sørlandsdialekt og sistnevnte med multietnolekt ønsker de å finne ut om det er forskjeller i tilgangen på privat visning mellom ei med multietnolekt eller norsk dialekt.

Den andre forskningsmetoden som er valgt er kvalitativt intervju av en utleier.

I sin studie, så finner forfatterne ut at jo, det er forskjeller i hvorvidt personer med multietnolekt eller norsk dialekt får komme på visning. Selv om forskjellene er små, finer de likefult at det er forskjeller.

Det de finner er at de ble oftere møtt med skepsis, spørsmål og indirekte avvisning når de brukte multietnolekt enn når vi brukte sørlandsdialekt og forskjellene var størst i bofellesskap og hybler.

Det er flere ting som kan trekkes frem i dette arbeidet. Først av alt er dette en viktig tematikk. Og den er kreativ. Forfatterne tar i bruk en forskningsmetode som er forholdsvis sjelden, men som er anvendt i sosiologiske studier både i Norge og i andre land som i USA.

Opgaven er viktig fordi den peker på en av mange utfordringer andre nasjonaliteter kan møte på i sin søken etter et bosted, da i betydning leiemarkedet. Ikke minst er det prisverdig at forfatterne har et ønske om å «å skape resultater som kunne gi noe tilbake til samfunnet, samt undersøke noe som tidligere ikke har blitt forsket så mye på».

Opgaven er godt strukturert og er velskrevet. Den styrke er hvordan forfatterne klarer å behandle et komplisert datamateriale på en god måte; og hvordan de reflektert nyanserer et vanskelig tema. Ting er sjeldent svart/hvitt, og dette klarer de få frem på en overbevisende måte.

Det er allikevel en ting juryen ønsker å kommentere i forbindelse med denne oppgaven, og det omhandler forskningsetikk.

I samfunnsvitenskap, er god forskningsetikk helt avgjørende. Grunnen til dette, er at i etterkrigstiden spesielt, ble det utført en rekke eksperimenter der de involverte ikke ble informert om, eller hadde muligheten til å vite at de var gjenstand for eksperimenter. Og dette er problematisk.

Forskningsetikk handler ikke bare om hvordan man behandler et datamateriale i etterkant av innsamlingen for å sørge for anonymitet og at materialet blir behandlet på en forsvarlig måte, men også hvordan dataene er samlet inn. Derfor er det et poeng for oss i juryen og si at i denne svært gode oppgaven, så kunne det med fordel vært understreket hvordan og i hvilken grad det at utleierne ikke gav sitt frie, informerte samtykke, er forskningsetisk utfordrende. For, selv om dette eksperimentet er gjort av andre forskere i Norge og i utlandet, er det ekstra viktig å si hvilke refleksjoner som er gjort, og hvorfor man likevel velger å gjennomføre et eksperiment som på mange måter bryter med det grunnleggende innen samfunnsvitenskap.

Bare så det er sagt: dette er vanskelig for alle som arbeider med samfunnsforskning. På den ene siden er det et prinsipp om at forskningen skal være åpen og informere informantene om hensikten studien; samt å gi dem muligheten til å trekke seg dersom de ønsker det. På den andre siden ønsker man å avdekke forhold i samfunnet som er utfordrende og problematisk.

Når det er sagt har forfatterne gjort en god jobb, der de har samlet inn data og behandlet dette på en adekvat måte. De har også sørget for anonymitet til de involverte, samt gitt utleierne rask beskjed om at de ikke skulle gjennomføre visningen som avtalt. Oppgavens øvrige innhold av veldig god kvalitet.